

MONORI ZSUZSANNA ÉVA

Zaklatás – Egy tényállás kritikája a magyar joggyakorlat tükrében

(KONZULENS: DR. SZOMORA ZSOLT)

Kutatásom célja az volt, hogy a zaklatás tényállásának jelenleg hatályos magyar szabályozásáról egy olyan átfogó képet tárjak az olvasó elé, amely ezidáig nem lelhető fel a magyar jogirodalomban.

Dolgozatomban a zaklatás Btk. 176/A. §-ában található tényállásai alakzatainak elemzését és összehasonlítását fejttem ki, melynek kiindulópontja a klasszikus tényállás-elemzési rendszer. Az egyes tényállási elemek részletes kifejtése kapcsán pedig jogeseteken keresztül is rá kívánok mutatni a jogirodalomban eddig feltárt és a még ki nem munkált ellentmondásokra és hiányosságokra. Az említett példákhoz és jogesetekhez a Szegedi Városi Ügyészségen töltött joggyakorlatom alatt végzett aktakutatás során szerzett gyakorlati tapasztalataimat használtam fel. Tekintve, hogy dolgozatomban jogalkalmazási kérdésekre is kitérek, egyes fejezetekben – a bizonyíthatóság és a magánindítvány témaköréről szóló részekben – nem kerülhettem meg a büntetőeljárásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit sem, annak ellenére, hogy dolgozatom elsődlegesen anyagi jogi témát tár fel.

Az egyes tényállási elemekhez kapcsolódóan több de lege ferenda javaslattal is élek. Szükségesnek látom a magánszféra fogalmának valamilyen fokú meghatározását, annak érdekében, hogy ne csupán a sértetti szubjektumon függjön a sértett magánszférához és a magánéletének sérthetetlenségéhez fűződő jogának tartalma. A tényállási elemek körében véleményem szerint érdemes lenne a háborgatás, mint elkövetési magatartás tartalmát egy értelmező rendelkezéssel, példálózó jellegű felsorolással meghatározni, iránymutatást adva ezzel a jogalkalmazónak. Ahogyan a magánszféra, úgy annak sérelme is igen sokrétű lehet, számtalan megvalósulási módja létezik, amelyek nem minden esetben érdemelnek büntetőjogi reakciót. Az elkövetési módként meghatározott rendszerességgel és tartóssággal kapcsolatosan szükséges lenne egy olyan generális minimum felállítására, amellyel a bagatell cselekményeket ki lehet szűrni a tényállásszerű zaklatások közül. Emellett a (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti zaklatásnak egy egységes tényállásba foglalását is fölvetem, tekintve, hogy a magatartások ilyen fokú megkülönböztetésének jelentősége több mint vitatható. Továbbá a fenyegetés mellett indokoltnak érzem a félelemkeltés értelmező rendelkezéssel való meghatározását is, miután több különös részi tényállásban is megjelenik. Valamit állást foglalok a zaklatás (1) bekezdés szerinti fordulatának magánvádas bűncselekmények közé emelése mellett is, teret adva ezzel a sértetti szubjektum megfelelő módon történő érvényesítésének.

Dolgozatom befejezésekképpen külön fejezetet szentelek a jövő évben hatályba lépő, új büntetőjogi kódexünk által hozott tényállásbeli változásoknak, melyeket párhuzamba állítok a mai szabályozással kapcsolatosan korábban kifejtett jogi problémákkal. Végezetül azt vizsgálom, mennyire oldhatják fel, illetőleg mélyíthetik tovább e tényállási újítások a zaklatás bűncselekményével összefüggésben felmerült jogalkalmazási nehézségeket.